

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Un an . . . . . 150 Lei
Pe jumătate . . . . . 75 Lei
In străinătate . . . . . 300 Lei

Adresa: „UNIAREA POPORULUI“, Blaj, jud. Târnava-Mică

Director ALEXANDRU LUPEANU-MELIN

Primredactor IULIU MAIOR

ANUNȚURI ȘI RECLAME

se primesc la Administrație și se plătesc: un șir mărunț odată 5 Lei
a doua și a treia oră 4 Lei.

3/15 Maiu

Pomenirea Adunării Naționale ținută la Blaj în 1848

În dimineața senină a zilei de 14 Maiu, am urcat, mănânat parcă de o tainică chemare, dealul ce străjuește partea de răsărit a Blajului. M'am oprit lângă „crucea lui Iancu“ tocmai când soarele urca liniștit dintre crestele unor păduri ce împodobesc dealurile ca o coroană. M'am oprit lângă cruce, așa cum m'ași fi oprit lângă un tovarăș de drum, și priviam amândoi câmpia ce se întinde în marginea Târnavei. În mijloc stă, ca un semn de învingere și mândrie națională, *piatra libertății*, piatra sfântă sfărâmată de mâni ticăloase în 1908 și refăcută prin dărnicia canonicului Moldovan, ca să vestească una dintre cele mai strălucite zile ale neamului românesc.

Am început atunci să dăpân din caerul amintirilor. Prin fața ochilor sufletești treceau tablouri așa cum s'au întipărit ele, pentru totdeauna, în timpul anilor de școală, așa cum mi-le-a povestit profesorul de istorie. Vedeam parcă zecile de mii de români, sosiți din toate colțurile Ardealului în ziua de 3/15 Maiu 1848, din văile mănoase și munții împădușiți, sosiți cu merinde'n trăiști și nădejdi în suflet, ca să declare națiunea română *națiune de sine stătătoare*. S'a ridicat atunci întreg norodul, dela opincă până la vladică, zeci de mii de iobagi în frunte cu arhierii Lemeni și Șaguna, apoi Bărnuțiu, Barițiu, Iancu și Buteanu cu Moșii din Munții Apuseni. Au fost de față și frați de peste Carpați: Bălcescu și Russo. Iată câteva șire scrise de Papiu Ilarian despre această adunare:

„Toată românimea, toată țara era să se adune la Blaj. Din Martie până în 15 Maiu, atâta spirit național au înflăcărat poporul agitațiunile tinerimei și ale preoțimei binesimțitoare, încât suflare de Român n'ar fi rămas acasă pe 15 Maiu, — ci toată românimea din toată țara, cu mic cu mare ar fi alergat la Blaj, dacă nu i-s'ar fi pus în cale sute și mii de piedici din partea guvernului și altor inimi ai Românilor.

Unii erau reținuți cu bățul, sau în temnițele oficianților ungurești, alții gloate întregi, cu ochii lacrimați și cu inima sângerată erau siliți să meargă îndărăt, pentrucă podurile trecătoare

erau trase de pe Mureș, Someș, Arieș și Târnavă.

Mulți însă mai cutezători, au trecut apele cu innotul și au ajuns la Blaj.

Alții în alte chipuri, cu alte măestrii și înșelăciuni, înfrigați cu gloanțele și tunurile Săcuilor și a celorlalți soldați staționați în Blaj — numai pentru aceea n'au venit la Blaj.

Cu toate acestea atât de înaltă era însuflețirea națională a acestui popor asuprit, amărât și stors de atâtea secole, încât de pe banca solgăbirăului au alergat mulți la Blaj, știind bine, că la reîntoarcerea acasă într'altă formă îi vor tiraniza aristocrații, — precum s'a și întâmplat, numai pentru că au fost la adunare la Blaj.

Prin toate pericolele acestea, curgeau mulțimile din toate părțile, din marginile țării, provăzuți toți cu merinde pe câte zece și mai multe zile.

Veneau ca un torent, căruia intrigele și terorismul unguresc acum nu numai că îndeșert i-se opunea, și care pe unde trecea, prin sate și orașe, trăgea după sine, la adunare, pe toți cei nehotărâți ori înfrigați.

După Unirea cea mare, în fiecare an se făceau mari serbări la Blaj din prilejul zilei de 15 Maiu. Veneau satele din jurul Blajului, cu mic și mare, cu preoți și învățători în frunte, veneau elevi și cărturari din toate colțurile țării ca să slăvească, lângă piatra libertății, pomenirea acelor cari au înscris în istoria neamului una dintre cele mai glorioase pagini ale sale.

În anul acesta Blajul n'a chemat oaspeți la sărbătoare. Imprejurările prin cari trece l-au silit să sărbătorească singur pomenirea zilei de 3/15 Maiu 1848. Sufletele școlarilor și ale blajenilor, însă, însuflețite de glasurile dascălilor cari au refosiat în frumoase cuvinte pomenirea zilei de 15 Maiu, s'au făcut altare de închinare pentru pomenirea Adunării Naționale și a generației dela 1848. Cântările de slava pentru eroii anului 1848, se revărsă, de aici dela Blaj, pe întreg cuprinsul țării, semn al veșnicei recunoștințe.

S'a deschis Școala Tărănească de fete dela Blaj

Am publicat în unul din numerele trecute ale gazetei un apel al Despărțământului Blaj al „Astrei“ pentru deschiderea unei Școli Superioare Tărănești de fete la Blaj. Cu toate că la început s'a hotărât să se primească numai fete din comunele aparținătoare Despărțământului, conducătorii au găsit de bine să nu respingă fetele dornice de învățătură din alte părți, și de aceea a primit și din județele Sibiu, Târnava-Mare, Alba, Cluj, pe lângă cele multe din jud. Târnava-Mică.

Au fost primite de toate 33 de fete, între 16 și 20 de ani, cu școala primară terminată, fete așezate cari vreau să ajungă gospodine bune, folositoare familiei lor și astfel neamului.

Fetele s'au și prezentat miercuri, în 13 Mai Locuesc, toate, la Școala de menaj din localitate. Acolo au casă și masă plătită de Despărțământ. Fetele n'au decât să învețe, lucruri folositoare dela profesori și profesoare. O dăoară profesoară a fost încredințată cu îngrijirea lor. Va fi mereu cu ele, noaptea în dormitor, în timpul mesei, în timpul liber, sau când merg în oraș. O îngrijire cu adevărat părintească le înconjoară. În ziua sosirii, dna Dr. Fulceabocoșiu le-a făcut vizita medicală.

Deschiderea sărbătorească a școlii s'a făcut joi, în 14 Mai dimineața, prin ascultarea sf. liturghii în catedrala din piață. A fost de față, împreună cu fetele, d. Al. Lupeanu-Melin, președintele Desp. Blaj al „Astrei“ și corpul profesoral, profesori și profesoare dela școlile din Blaj. După terminarea sfintei slujbe, s'a făcut deschiderea cursurilor în curtea Școlii de menaj. Din partea Despărțământului au fost de față dna Al. Lupeanu-Melin președinte și S. Orlan secretar.

Erau prezenți membrii corpului profesoral, elevele și câțiva părinți ai lor. D. Al. Lupeanu a ținut o cuvântare în care a arătat în frumoase cuvinte menirea școlii și a dat frumoase povești elevelor. Elevele au trecut apoi în clase unde au început cursurile, cari se vor încheia în ziua de 9 Iunie.

SERBAREA „ASTREI“ LA OCNIȘOARA.

Adunarea generală a Despărțământului Blaj al „Astrei“ în acest an se va ține în ziua de Joi 21 Mai (Înălțarea Domnului), în comuna OCNIȘOARA. Din acest prilej se vor face acolo frumoase serbări, la cari, și pe această cale, sunt invitați cu drag toți membrii „Astrei“ din Blaj și împrejurimi, precum și toți iubitorii de înalțarea și luminarea poporulul. Vor avea loc și expoziții: de copil, de porturi și dansuri naționale!

Curăția în căsătorie

Tocmai fiindcă este sacrament, nici în căsătorie nu sunt toate permise, câte le-ar dori o seamă de oameni păgâni și fără suflet. Scopul cel dintâi al căsătoriei este acela pe care l-a spus Dumnezeu la rai, după ce l-a făcut pe Adam și Eva: »Crestei și să înmulțiți și umpleți pământul. — (Cartea Facerii 1, 28).

Cel dintâi scop al căsătoriei este deci copilul. Că, decodată cu aceasta, Dumnezeu a binevoit a permite ca soții să aibă și plăceri, e voia lui Dumnezeu, Sf. Pavel însă ne spune în epistola sa către Evrei: »Glasită să fie căsătoria întru toate, și patul neșpurcat; căci pe curvari și pe preacurvari îi va judeca Dumnezeu« (13, 4).

Un lucru însă trebuie să știe cei căsătoriți: nu plăcerea este scopul principal al căsătoriei, ci copilul. Toți aceia deci cari se căsătoresc cu gândul de a avea numai plăcere, nu și copii, păcătuiesc, și facă greș. Că pe lângă scopul cel dintâi care este copilul, Dumnezeu a îngăduit și scopul al doilea, împlinirea plăcerii, este ca oamenii să se poată înfrâna prin căsătorie. Nu este însă îngăduit nici decât ca după plăcere soții de căsătorie să folosească toate mijloacele pentru a scăpa de armarea plăcerii care este copilul.

Că plăcerile sunt permise, se vede din binecuvântarea specială pe care i-o adresează preotul miresei, în clipita când li ia cununa de pe cap: »Și tu, mireasă, mărită să fi ca Sara, și să te veselești ca Rachela, veselindu-te cu bărbatul tău, pă-

zând marginile legii, că Dumnezeu așa bine a voit«.

Așadar femeia poate fi mărită ca Sara, soția patriarhului Avram, se poate veseli ca Rebeca, care a fost soția lui Isaac și mama lui Ișav și al lui Iacob, dar trebuie să se și înmulțească asemenea Rachilei care a fost soția patriarhului Iacob și a avut 12 fii. Se poate veseli cu bărbatul ei, însă păzând marginile legii.

Cele mai multe femei din zilele noastre ar vrea însă numai ca să se mărite ca Sara, care a fost soția unui mare boier evreesc; să se veselească asemenea Rebeccei, care s'a căsătorit din plăcere și dragoste curată cu Isaac; și, mai ales, să se veselească cu bărbații lor. Când e însă vorba de a se înmulți ca Rebecca și de a păzi marginile legii (să nu ucizi!), ele se codesc și-și încarcă sufletele cu păcate îngrozitoare, de cari vor avea să răspundă în fața lui Dumnezeu, a patriei și a legilor patriei.

Dar, în privința aceasta, sunt, mi-se pare, pe o formă de păcătoase femeile cu bărbații lor. Oă nu se poate ca o femeie să facă păcat peste păcate, și bărbatul să nu o știe! Iar dacă o știe, și nu o împiedică, e părtaș în păcatul ei, face păcat strein, neîmpiedecându-o dela păcat ori chiar ajutându-o să păcătuiască.

Deci toți acei soți de căsătorie cari, fie înainte, fie în cursul, fie după împreunarea lor, folosesc anume mijloace prin cari țântesc să nu aibă copii, păcătuiesc greș și vor avea să dea seama înaintea lui Dumnezeu de acest păcat potrivit firii și potrivit adevăratului scop al căsătoriei.

Durere, cele mai multe căsătorii se încheie astăzi anume cu acest scop. Acestea sunt așa numitele căsătorii moderne.

Accese căsătorii sunt însă fărădelegi, iară ceice fac aceste fărădelegi, păcătuiesc împotriva timpurilor proprii, pe cari și-le necinstesc și, în loc să fie uneltele creatorului a toate care prin ei vrea să creieze

un nou om în lume, se degradează la niște unelte de plăcere. E păcat împotriva soției care prin aceasta e dejosită la robie unci selave a plăcerilor bărbatului ei. Ea nu mai este soție, și cu atât mai puțin mamă, ci e bucată de carne menită să excite pofta bărbatului. E păcat împotriva căsătoriei, care nu mai este izvorul sfârșit al vieții, nici o pepinică a creștinismului, ci o instituție menită să îndestulească poftele animalului care este în om. Este un păcat împotriva bisericii, pentru că această căsătorii moderne nu mai lărgesc împărăția lui Dumnezeu ci îl tămăduiește pe satana, pe acel ucigaș de oameni care dela început aceasta o intenționează. Și la stăruit este un păcat împotriva onoarei a patriei, pe cari le lipsesc de ceea ce este mai scump, de copii, de soldați.

Dumnezeu li pedepsește însă îngrozitor, chiar și aici pe pământ, pe soții de căsătorie, pentru că orice se folosește pentru a se împiedea concepția sau înmăslirea, este primejdios, atât pentru bărbat, cât și pentru femeie. Multele boli femeiești apoi nervozitatea cea mare, și a bărbaților, cât și a femeilor, de aici au născut, după cum arată aproape toți medicii mai de seamă.

Părintele Iuliu

Un autobuz răsturnat în șanț. Săptămâna trecută, un autobuz trecea cu viteză mare dela Cluj spre Huedin. În el se aflau șeful, taxatorul și 16 călători. Când mergea a ajuns în dreptul comanelor Gilău și Căpș, s'a stricat ceva la motor. Autobuzul s'a putut fi condus și astfel s'a isbit cu țările de un copac de pe marginea șoselei. S'a răsturnat apoi în șanț, sfărâmându-se. Dintre călători 10 au fost grav răniți iar femeia Turbil Pleștea din Margău, care a fost prinsă sub autobuz, a fost omorâtă. Mai mulți sătenii cari trecu pe șosea au dat ajutor răniților și au anunțat autoritățile. Cei răniți au fost duși la spitalul din Cluj.

Foia „UNIRII POPORULUI“

In munti...

Pe scările din spre soare-răsare, stă — animată, ea un mătăuz de busuioc uscat în isonă, stâna Vlădeștilor, cei patru frați, înmărunțiți în strângere de averi, și nedespărțiți unul de altul, ca și cum ar fi copii la casa părintească.

Stâna e proțopită în mijlocul poștii și poiana e apărată de-o cetate de brazi, cari-i dau esol de toate părțile, s'o apere de vânturi și deșănțele altor oieri, cari ar visa s'ontase. Insul pădurii se deschide larg, să poată intra soarele, ca să se odihnească, din sculat până către vespria cea mare, pe suvorul de sătase verde fatins în calea lui.

La o aruncătură de stână, unde pipirigul s'a strâns gemolot, ea niște drumeți rătăciți, o scorbură, ea o pleasă uriașă și învechită, ține în burduhanul ei o apă mai limpede ca oglinda de cristal. Pe un scorț din coaje de brad, cristallul se prelinge în picături de rouă în treaca scobită dintr'un fag scos din vale cu opt boi cât taurii. Iatre stână și izvor, o sursușe de potecă arată, ea de-aici, din fântână, mulți voinici s'adapă, căci e bătușă, de s'a lăsat e' o șchiopă dela suprafața pământului.

Din nea stâniei, se coboară în încovoituri,

ca un târâș de șerpe, o potecă mai largă ea poate cuprinde doi oameni alături. Ea se lasă în jos, într'o vale gălăgioasă, care nu mai tace din lieurit. Trece peste apa cu păstravi copilăroși, pe un poduț înșelozolat din trunchiuri și crengi de brad, și se infundă în umbra unui brădeț câptușit cu mușchiu. De aici că piept cu Piseul Mărzanului, îl învinge și i-se urecă drept în creștetul capului, de unde se vede stâna Vlădeștilor și se pare atât de aproape că-ți vine să întinzi mâna, să lei jar în pipă. Acum sărarea e înghițită de drumul și mai larg al carilor, cari se țin lanț, unele urecând goale, altele soborind încercate, cu bușteni, scânduri și grinzii cioplite în bară.

Pe aici, se spune, că s'ar fi pripășit doi străini, veniți cu gânduri ascunse, ca să ne spioneze meșia și să ne vândă țara. Au pătruns până în piseul mărzanului. Aici s'au întins în umbra unui brad, ea la ei acasă. Au sosor rindele și s'au ospătat din pâinea și vinul nostru. Au însemnat pe hârtie răurile și sărările munților noștri, ca să poată vinde dușmanilor oșia dela lada cu somorile. Până azi le-a mers în plin, cum nici n'au visat. În drumul lor n'au întâlnit decât frumșeți și oameni de munte, mărunți, supti de nemănecare, de trudă și nesomn, cari le dădea bună ziua, ca unor necunoscuți. Asta le-a dat curaj și când s'au ridicat dela masă, cum erau cât palilele, au oșit stâna Vlădeștilor, scaldată în soare și lumina, ea într'o baltă de aur. Și-au strâns

grăbiți catrafuzels și au pornit-o într'acolo de dorogind în limba lor. Brazil asențau vorbă străinilor, dar nu înțelegeau nimic. Cu altă gură erau ei obișnușiți și eu alt port înfrățit. În lăsat să treacă și niai unul nu li-s'a pus în gât să-i întrebe de umbrelul lor.

Când au ajuns la gulerul costilei, pe o dișul din vale s'au oprit lozului și unul, lăsat în arânda ochilor susul râulețului, iar altul cursul de jos, nu se mai puteau sătura de belșugul de frumșețe, ce-i năpădea din toate părțile.

Părăul belborosoz, sărind strengărit peste bolovanii albi, ca niște cași umflați și doșezală sau fuga peste lespezile lucii, ea o pardozală de ciment, ea să se lasă în lanț într'o văgăună cu malurile roșii de smoc. Păstravii ței furau unul dela altul buștenii gură, se băteau pentru câte-o găngănie oșă din patul ei de setină apoi se împănușeau și lăisau spinarea la soare. Apa era limpede ca ghiosul, ea puteai număra pietricelele în fundul ei. Pe-o aripă a părăului se întindea oșă stâniei Vlădeștilor, țesut numai din mătă verde, chinidit de pe margini cu siucuri de brad, drepti ca făliile și stropiți cu părău roșii, smeură în pără.

Făț'n față cu ocolul stâniei, se lăsa pădure de brad bătrân, din care săcurușă gustat de multă vreme. Crușile din vârfuri imbinau unele spre altele, în șopotit de țiuțiu iar crengile se îmbrățeau într'o iubire și

„Astra“ la sate

Despărțământul Blaj al „Astrei“ și-a continuat duminică, în 10 Mai, programul de vizitare a cercurilor culturale de pe teritoriul său. Conferențiarul a plecat din Blaj îndată după terminarea programului sărbătoarei de 10 Mai. Au fost vizitate următoarele comune: Cergăul Mare, Cergăul Mic, Roșia de Secaș, Tău, Secășel și Ohaba.

În *Cergăul Mare* au fost dnii Dr. C. Suci, vicepreședinte al Despărțământului, care a vorbit despre „Viața lui Isus“, vorbire însoțită de proiecțiuni, și Traian Boeru, membru în comitet, vorbind despre „Cultivarea fasolei solă“.

În *Cergăul Mic*, vorbirea dnii Dr. C. Suci a avut următorul subiect: „Pe urmele Mântuitorului“, însoțită de proiecțiuni, iar d. Traian Boeru a vorbit despre „Nutrețul vitelor“.

În *Roșia de Secaș* au fost dnii S. Orian, secretarul Despărțământului care a vorbit despre: „Folosasele tovărășiiilor de carte“ și Ol. I. Barna, casierul Desp., care a vorbit despre „Cultivarea rațională a pământului“. La sfârșitul conferențelor, d. vicepreședinte Inv. I. Muntean a mulțumit conferențiarilor pentru frumoasele cuvinte adresate sătenilor.

În com. *Tău*, d. S. Orian a vorbit despre „Drumurile cari duc la mărirea neamului“ iar d. Ol. I. Barna a făcut istoricul zilei de 10 Mai. La sfârșitul conferențelor, p. unit N. Muntean, a adresat conferențiarilor călduroase cuvinte de mulțumită, pentru jertfa ce au făcut-o, renunțând la odihna singurei zile libere din săptămână, ca să coboare în mijlocul poporului.

În *Secășel și Ohaba* au conferențiat dnii prof. Alexandru Pol despre „Organizarea societății“, și I. Sârba, licențiat în drept, secretarul preturii Blaj, despre „10 Mai“, arătând cum sărbătorile naționale sunt prilej de înălțare sufletească și mândrie națională pentru fiecare român.

Ziua de 10 Mai, a fost încheiată deci de Despărțământul Blaj al „Astrei“ cu un bogat seceriș.

S'au deschis porțile Addis-Abebei

Soldații italieni au intrat în capitala Abisiniei în după amiaza unei zile călduroase din săptămâna trecută

Marti, în 5 Mai, după masă la ora 4, soldații italieni, în frunte cu guvernatorul Rome Giuseppe Botoi, au intrat în Addis-Abeba. Îndată au început să pună stăpânire pe toate clădirile publice, cele două palate imperiale, posta, gara, telegrafia fără fir. Când mareșalul Badoglio, comandantul trupelor italiene din Africa a fost 10 km. de Addis-Abeba, un mare număr de locuitori i-au ieșit în întâmpinare împărțind soldaților flori. În timpul cât trupele italiene intrau în Addis-Abeba, 200 de avioane, au sburat deasupra capitalei, făcând un șgomot asurzitor. Toate au coborât apoi în marginea orașului.

La Roma s'a sărbătorit cu mare pompă ocuparea capitalei abisinienilor. Mussolini a ținut un discurs înflăcărat. La început a citit telegrama mareșalului Badoglio care anunță că a intrat în Addis-Abeba. A spus apoi că războiul s'a sfârșit și că de aici încolo ar începe organizarea Abisiniei așa cum vor voi italienii.

După intrarea trupelor italiene în capitala Abisiniei, mareșalul Badoglio a dat o proclamație către poporul abisinian, scrisă în limba italiană și amharică, în care spunea:

»Armatele puternicului rege al Italiei au intrat azi în Addis Abeba. Viața își revine acum cursul obișnuit în orașe și sate.

»Nu se va lua nici o măsură impo-

triva celor cari vor preda armele și vor relua activitatea la umbra victorioasă a tricolorului italian. Popoarele din Abisinia vor găsi acum pacea, dreptatea și prosperitatea«.

În ziua de 9 Mai, guvernul italian a anexat Abisinia la Italia. Regele Italiei Victor Emanuel III, va purta titlul de »Împărat al Etiopiei«. (Abisinia se numește și Etiopia), iar guvernatorul Abisiniei, cu titlul de vice-rege, a fost numit mareșalul Badoglio.

La Geneva sunt semne neliniștitoare în ce privește Italia și Abisinia. La începutul acestei săptămâni, la Societatea Națiunilor a venit în discuție conflictul dintre cele două țări. Erau de față și italienii și abisinienii. Reprezentanții Italiei s'au sculat și au spus că Abisinia nu mai există, acolo e mai mare Italia și de aceea delegații italieni nu pot sta la aceeași masă cu cei abisinieni. S'au ridicat deci cu toții și au plecat. Societatea Națiunilor va continua discuțiile fără delegații italieni.

Mai nou vine știre din Italia care spune că Regele Victor Emanuel III ar avea de gând să meargă în Abisinia și acolo în Axum, să fie încoronat împărat.

Negusul a ajuns la Ierusalim

Familia regală abisiniană a plecat dela Gibuti cu un vapor englez, însoțită

sfântă. Liniștea codrului era adâncă, doar câte un corb o mai turbura cu răgetul lui, chie-mându-și soția acasă. Aerul rășinos era tare ca spirtul curat și străinilor li-se părea că-i lagrăse, dacă sorb cu gură plină din el.

Cum stăteau tăcuți, fiecare în gândurile și lăcomia lui, nici n'au băgat de seamă, cum timpul și-a măcinat clipele și soarele ce lăsa după muchii de dealuri. Ca treziți din vise, au pornit pe cărările în sus, spre stâncă, vorbind în limba lor, poate, despre un colț de raiu, nepăzit de nime, lăsat și părăsit ca o sdreanță în drum. Și cine știe, câte planuri nu și-au făcut și câte n'au pus la cale. Buni-bucuroși cu gândul la prețul înscării lui, de-a viade o moșie, care nu era a lor, ci se avântau din picioarele lungi de esostărc pe costila, care li primea ca oaspeți. Dar, când le era lumea mai dragă, — nu mai erau decât două burdușe bune de pământ — i-au simțit păzitorii stâncii, dulăii, cari au sărit asupra lor, atât de căinește și bonumfiati, de ce le-au stricat somnul, că baciul sărit repede de lângă căldarea lui, n'a mai putut scoate din gura potârilor decât doi oameni morți pe jumătate de frică de pe cari curgeau sărățele ca niște foi de porumb, sfărțiate de grindină.

Pe când baciul își cerea iertare dela străini pentru neplăcerea ce i-a ajuns, dulăii malbis se elormăneau pentru o țacșă de piele, din care ieșeau foile de hârtie scrisă, ca niște fructuri albi punctați cu negru. Și căinii s'au jucat cu

aceste jucării, cum nu s'au jucat de mult. Le prindeau în gură, le sfărțeau cu ghiarsle și din zece au făcut o sută, o mie de peteuce care au umplut pajiștea ca un roi de fluturaci. Traista de piele au zomolit-o în bale, au ronțait la ea ca la un șorlic afumat.

Străinii au înviat mâncând caș proaspăt și jintită dulce și-au cârpit haisele, au dormit pe cojoc de cioban, visând căinii turbati.

Dimineața, baciul, care era cât o elie de fân, i-a fost preget să însotească pe străini până în drumul mare, să-i apere de câini a trimis pe strungari, doi draici de copii împelițați, cari se țineau numai de ștrengării. Ciobanii au ținut căinii de zgardă până s'au îndepărtat strungarii cu străinii, că nu se prea lăsa în grija copiilor. Dar când i-au lăsat din mâini, în loc să fugă la troaca cu zăr, s'au luat pe mirosul urmelor și făcând bale la gură de mânăie, i-au ajuns în vale.

Străinii s'au ghemuit în copii și le-au făgăduit bani grei, ca să-i apere.

Puii de cioban au pus mâna pe câte-un șep uscat, au hohorit căinii, cari se schițătau de ciudă, că le scapă dușmanii din ghiare. Doi s'au întors la stâncă: unul șchop de un picior, iar altul cu capul într'o dungă. I-au lovit căinii de strungari, fără milă, ca să apere pe cei, cari au venit să se fure cheile muncilor.

Namai Grivei, cel mai arțagos păzitor de turmă, era cu dinții mereu la căteșii străinilor.

Nu se lăsa cumișit nici de vorbă bună, mie de băta.

Străinii se'ncolțeau în jurul băieților ca hemeiul în jurul parului și se făceau pitici la spatula lor.

Cel mai trunchios dintre copii, se mai etind cum să-și îmbânzesească căinele se repede, serăniind din dinții spălați cu mastie, împantă o mână în zgarda dela gât și alta în rădăcina cozii, ridică căinele în sus, în puterea mâinilor, și pleoase, cu el într'o văltoare a părului. Dobitoșul se corlește, înghite apă, se avântă în sus, încoată și sospă, seaturându-și blana de răcoarea scălzii. Grivei s'a îmbânzit. Cu coada între picioare, rusinat, s'a întors la stâncă. Copiii au scos pe străini în Piscul Mărzanului. Au luat câțiva bani mărunți și s'au întors să mână oile în strungă. Străinii și-au luat tâlpășita de pela noi. Și-or fi zis și ei, că-i greu să furi o moșie apărută chiar și de căini. Dar dacă ar fi simțit ciobanii de umbletul lor? De bună seamă că în loc de caș și jintită, ar fi mâncat altceva, mai aeru, de le strepeziau dinții.

Și mulți străini cu gânduri rele, se mai însorese prin poienile muntilor draici ai moștrii

Petrea Dașcăiul

Citii și răspândii
„UNIREA POPORULUI“

10 Maiu la Blaj

de 117 persoane. Scrie un ziar străin că în palatul unde locuiau domnea mare durere înainte de plecare.

Negusul, împreună cu familia și însoțitorii, s'au dat jos de pe vapor în portul Haifa unde l-au așteptat sute de telegrame de simpatie din toate părțile lumii. O mulțime de gazetari îi urmăreau drumul cu aeroplanele ca să poată vorbi cu el. În portul Haifa, hamalii au descărcat două ceasuri averile aduse din Abisinia. Erau covoare, lăzi cu aur și odoare prețioase. În timpul călătoriei cu vaporul, Negusul a tăcut tot timpul. Numai una dintre ficele sale avea voce să stea în jurul lui. Unei persoane care trebuia să-l însoțească pe vapor, i-a spus: »Acum totul e zadarnic«.

Dela Haifa, familia regală a plecat cu trenul la Ierusalim. A doua zi după sosire s'a dus la o mănăstire abisiniană unde a ascultat sf. slujbă. Călugării de acolo i-au făcut o primire tare mișcătoare.

Negusul ar avea de gând să plece mai târziu la Londra și Societatea Naționaliilor.

Un venit însemnat al țării noastre:
exportul animalelor

De când e lumea și-au vândut oamenii prisosul de animale ori de bucate. Din vânzarea acestui prisos și-au plătit dările și și-au cumpărat lucrurile de cari au avut mai mare nevoie. Același lucru l-au făcut și țările, încă din timpurile cele mai vechi. Ușile țării exportă, adică vând altor țări animale și bucate, altele mărfuri și așa mai departe.

Țara noastră exportă animale, bucate și petrol. Înainte de războiu România exporta mai mult grâu, apoi petrol și pe urmă animale și produsele lor. În România Mare s'au schimbat lucrurile. După exproprierea țării noastre nu mai putând lucra pământurile asemenea boierilor cari aveau tot felul de mașini și știau cum să aleagă sămânța, exportul de bucate a scăzut foarte mult, așa că astăzi exportăm mai multe animale, apoi petrol și numai pe urmă bucate.

Toate animalele României au o valoare de cam 45 miliarde Lei, iar mijlocia produselor acestor animale: carne, lapte, lână, brânză și altele, cam 26 milioane Lei. Nouă ni-se par sumele acestea deodreptul fantastice, față de alte țări agricole însă ele sunt neînsemnate.

Știți care-i cauza?

Ne lipsese, înainte de toate animalele a-lesse, de rasă, taurii, gerii, armăsarii, covoștii, cari să ne poată produce o rasă de animale mai bună decât cea de până acuma. Ce e drept Camerele de Agricultură se zidesc să ne scape de acest neajuns, însă deocămdata n'au cu ce, n'au bani, pe cari și su cari să cumpere aceste animale.

A doua cauză este lipsa medicilor veterinari. Profesorul Udrișchi arată că România este, în privința aceasta, printre cele mai slab organizate țări din Europa, pentru că pe când Germania are un medic veterinar la 3000 de animale, iară Jugoslavia unul la 31.000, România n'are decât unul la 60.000 de animale. Nu e mirare deci că ne mor atâtea vite și că la noi vaccinările animalelor sunt aproape necunoscute.

Când aceste cauze vor înceta de a mai fi, România va putea exporta tot mai multe animale, câștigând bani frumoși, atât țării, cât și statul. Cu cât mai iute, cu atât mai bine.

A născut trei gemeni. Femela Pelaghia Sefcenco din Câșlița Dunăre, (jud. Ismail) a născut trei gemeni, doi băieți și o fetiță. Atât mama cât și copiii sunt deplin sănătoși.

După cum spuneam altădată, clipele însemnate din viața unui popor sunt sărbătorite cu deosebită cinste. Suntem în fața unuia dintre aceste evenimente, astăzi când sărbătorim ziua de 10 Maiu.

Ziua de 10 Maiu, în viața poporului românesc, este ziua de înălțare sufletească și de gândire la trecutul neamului nostru. Neamul românesc dealungul veacurilor a avut parte de multă suferință, suferință de care a scăpat datorită vitejiei și dorului de libertate. Jugul purtat de el, i-a fost ridicat numai datorită bărbăției și dragostei de țară, de care a fost pătruns.

Astăzi pe întreaga suprafața țării românești, toți românii „uniți în cuget și simțire”, sărbătoresc aceste momente pline de vitejie, în frunte cu primul cetățean al Țării, cu M. S. Regele Carol al II-lea.

Pretutindeni fâlfăie mândrul nostru tricolor în această sfântă zi a neamului românesc.

Orașele au îmbrăcat haină de sărbătoare, iar în biserică se rostesc rugăciuni fierbinți către Cel de Sus.

Ziua de 10 Maiu, ne aduce aminte, că astăzi se împlinesc 70 ani dela suirea pe tron a Domnitorului Carol I, 59 ani dela scăparea de sub jugul turcesc și 55 ani dela încoronarea primului Rege al României, Carol I.

Neamul românesc sărbătorește aceste evenimente de care este legat, prin jertfe aduse pe altarul „Patriei”, prin sbruclumul zilelor trăite sub diferite domnii și prin plămădirea unei vieți noi care a început în țara românească.

Încăpănarea unei familii domnitoare, a adus cu sine începutul de întărire națională pe toate terenurile. Prințelele Carol, devenit Rege la venirea în țară, a avut zile de muncă închinată iubitei sale patrii. Înfăptuirile mari săvârșite de acest Rege lasă urme adânci de progres în viața unui stat cărmuit cu atâta dragoste și sacrificiu.

Regele Carol pune temelie pe care avea să construiască, el însuși, statul român, devenit puternic și liber, iar mai târziu să poată continua această operă urmașii vrednici ai lui. Regele Carol I ne-a dat independența, Regele Ferdinand ne-a dat desrobirea milenară, și unirea mult visată de moșii și strămoșii noștri.

În cetatea românismului de pe vremuri, ziua de 10 Maiu s'a sărbătorit cu o deosebită cinste.

La orele 10, la Blaj, în bătrână catedrală s'a slujit sfânta liturghie, după care a urmat un Te-Deum (rugăciune de mulțumire). Răspunsurile la sfânta liturghie au fost date de corul bisericesc al liceului „Sf. Vasile”, condus de d. prof. S. Toduța. Predica a fost rostită de Rvs. D. Dr. Ion Sâmpăleanu, arătând înălmănătatea zilei și rostul pe care trebuie să-l joace tînăra generație în viața și viitorul țării. După aceasta, în fața sfintei catedrale, a urmat defilarea, în sunetul muzicii din comuna Bălcaciu.

Defilarea este deschisă de un pluton de soldați ai cercului militar Târnava Mică, după care urmează tinerii premilitari din subcentrul Blaj — școli, subcentrul școala normală — Blaj și subcentrul Blaj oraș, în frunte de maiorul M. Bărbulescu, căpitanul Victor Munteanu și subloc. Marius Șimon.

După defilare serbarea se continuă în curtea liceului de băieți, unde în prezența tuturor autorităților civile și militare a tuturor școalelor cât și a unui public numeros se desfășură următorul program foarte bine reușit:

„Trăiască Regele” cântat de corul liceului de băieți de sub conducerea dlui prof. S. Toduța; „Nu dăm pământ” de B. Moldovan, poezie declamată de Titus Oltean cl. I. liceu; „Zece Mai” cor executat de liceul de fete, sub conducerea dlui prof. O. Pop; „Oltul” de O. Goga, declamată de A. Olariu cl. V. normală; Cântarea dlui profesor Borcea Iacob; „Sergarul” de Macedonsky declamată de N. Socu cl. I; „10 Maiu” cor executat de școala normală de fete sub conducerea dnei prof. Veturia Bura-Popa; „Brăul”, dans național, executat de școala de menaj; „Zece Mai” poezie declamată de Cornelia Langa cl. VIII liceu de fete; dansuri naționale, executate de școala primară de fete; „Cântec românesc” de G. Coșbuc, poezie declamată de Maria Pop cl. II comerț și „Pe-al nostru steag”, cor executat de școala normală pe băieți, sub conducerea dlui prof. C. Cherebeșiu.

La orele 1, frumoasa sărbătoare a zilei de 10 Maiu a luat sfârșit, într-o însuflețire plină de voie bună și bucurie.

Ol. I. B.

Din Lupeni

Suntem aproape la mijlocul anului. Primiți potrivit pentru a arăta ce s'a muncit și ce a muncă în cadrul Agra-lui dela noi. Ne amintesc de diferitele slujbe sfinte cu prilejul cari se fac în fiecare Duminică și sărbătorii precum și Calea Crucii ce se ține în fiecare lună.

În Ianuarie a conferențiat dl director școlar Gavril Pașca despre folosul muncii.

În Februarie pe lângă altele s'au mai declamat „Stricăciuns” și „Cei doi cărbuni” publicate în Unirea Poporului, iară conferința bine lucrată și documentată a ținut-o dl Ion Voin funcționar și secretarul Agrului, despre relele avortului.

Pe lângă acest program, corul bisericii a aranjat o producțiune în sala Palatului Cultural de prinderea postului de Paști, predându-se piesa teatrală „Putea să fie și mai rău — Haplea. Rolurile au fost bine preluate de S. Leș, S. Dumbrava, V. Pleșca, E. Orșan și M. Timar. Punctele de cor mixt au fost instruite și conduse de dl prof. Gheorghe Măsea. S'au jucat și dansuri naționale din partea coristelor, fiind instruite de Lina Răduț.

În Martie: declamări „Creaștin suntem” cor cântat de corul elevilor dela școli și conducerea pâr. Petru Berinde. Conferință foarte folositoare și de multă învățătură a ales pentru muncitorii din mină: „Munca oboseală” a ținut-o dl medic dr. Tiberiu Mihăilescu al bisericii noastre.

În Aprilie: A II-a zi de Paști tinerii țărănesc sub conducerea pâr. Petru Berinde au predat piesa: „Haplea” și „Maistorul Cipron” având roluri: Andrei Ilie, Sabin Liorță, Pavel Iovan, Andrei Mărioara, Hățăgan Petru, Andrei Ileana, Dușe Ion, Cornel Voin, Nicolae și Izidor Boșca. „Hristos a înviat din morți” cor., a fost cântat de elevii școlii.

În Duminica Mironosițelor, — Hățăgan bisericii, — tot eu tineretul țărănesc s'au aranjat o producțiune teatrală, producându-se „Cinematograful”, „Vitejia țiganului” și altele rite monologice și dialogice. Rolurile le-au jucat Sabin Liorță, M. Andrei, Ilie Andrei, Mărioara, Iosif, Hodor Ana, Andrei A. Hățăgan, P. Dănilă și Misu N. și Diana I. A mai declamat totuși

5 ani Ruța M. 2 poezii, „Cât de mărit este Domnul” cor cântat de corul elevilor dela școli. Toate aceste au fost instruite și conduse de pâr. Berinde.

Cumună la toate acestea a fost ziua sfântă de 3 Mai, când copiii din clasa a II-a primară s'au suminecat pentru prima dată. În predică de înainte de cuminecare, le vorbește pâr. Berinde despre sf. Cuminecătura dovedindu-le cum în sf. Cuminecătura, sub chipul pâinii și a vinului este însuși Domnul Hristos — Fiul Dumnezeu, cu toată că noi nu-l vedem, să pe cum când e înorat noi nu vedem soarele, dară totuși este soare, așa e și Domnul Hristos sub chipul pâinii și a vinului, lucru pe care l-a făcut însuși la Cina de pe urmă. În vorbirea către părinți, stăruie de părinți să le dea o creștere bună copiilor nu numai cu vorbe, ci încoșești cu fapta.

Partea cea mai mișcătoare a fost, când cei 60 de copilași s'au apropiat cu atâta sfinte și frica lui Dumnezeu, cu mâinile împresurate pentru a se cumineca, precum și felul frumos cum s'au suminecat și-și făceau închinăciunile. — Interesându-mă am aflat că ar fi trebuit să se cuminece 75 copii, dar aceia cari au absentat dela pregătirea ce li-s'a făcut separat de 2 ori pe săptămână, aceia cari au lipsit de 6 ori — căci s'au ținut 13 ore de învățatură pentru a fi pregătiți bine la sf. Cuminecare — și aceia cari n'au venit regulat n'au fost primiți la spovedanie și cuminecătura. Alături de copii s'au suminecat și părinții copiilor precum și alți credincioși în număr de 125.

De fiecare dată când se ținau sărbătorile Agru-lui, pe lângă conferință au mai adresat cuvinte de învățatură și Rv. Nicolae Zugrav canonic și Dl. Ostavian Muntean director școlar și președintele Agru-lui din Lupeni.

Correspondent

Danii mărinimoase

În parohia Daia (Târnavă-Mică) credincioșii noștri sunt în adevărată diasporă. Tari mari sunt acolo maghiarii reformați. Ai noștri fac totuși toate jertfele și toate opătirile să se ridice. Vreau să-și pună în rând biserica ce cade și să adifice casele parohiale care lipsesc.

Cu tot sacrificiul însă puterile nu ajung. Au apelat deci la ajutorul înțelegător al fraților credincioși.

Cu toată vremea de eriză, s'au găsit totuși inimi milostive, care au răspuns la apelul lansat de pâr. Nicolae Băsel cu următoarele contribuțiuni: 1. Exceleanța Sa Nuntial Apostolică dela București cu suma de 1000 Lei; 2. Dr. Ioan Susiu prof. Blaj 200 Lei; 3. Prea On. Domn Gavril Pop protopop Luna 100 Lei; 4. Dna Elsonora Bălan inv. Biertan 100 Lei; 5. On. Domn Alexandru Boeriu paroh Codreni 100 Lei; 6. Dl. Demetriu Teodoran președintele comitatului școlar județan Dieosânmărtin 100 Lei; 7. Of. Parohial gr. cat. Bîgău 100 Lei; 8. Parohia II. gr. cat. Aiud 50 Lei; 9. Ion Moldovan Biertan 25 Lei; 10. Câte 20 Lei din Biertan: Traian Pașea; Ionif Dioropariu; Nicolae Moldovan; Ioan Lepizan; Zosim Dan; 11. Ioan Vlaicu Biertan 15 Lei; 12. Câte 10 Lei din parohia Biertan: Văd. Ana Filip; Văd. Veronika Filip; Văd. Ana Bozoșan, George Dan; Nicolae Florea și alți eiși credincioși tot din parohia Biertan cu suma de 25 Lei.

Tuturora, suratoratul din Daia le aduce, pe aceasta cale, cele mai călduroase mulțumiri; rugând tot odată pe seia ce pot, să nu pregete a-și înscrie numele lor în continuarea acestei liste.

Dumnezeu le va răsplăti jertfa adusă pe altarul credinței.

Curatorul bisericesc

Groznică nenorocire în com. Glod (j. Alba)

Trei sălaşuri aprinse de trăznet — O casă arsă și doi morți

Vineri seara, 17 Aprilie, a început să ploie cu gălăta. Sâmbătă, ziua următoare cerna ploaia din văzduh într'una, iar pe după amiază între 3—4 din niște nori fatonești s'a deslăntuit o furtună puternică cu grindină urmasă de trăznete cumplite. La un moment, o puternică detunătură cu'n sul uriaș de foc a isbit de odată casa locuitorului Adam Damian — și dela aceasta peste două părăie la 300 metri, s'a prelungit săgeata de foc aprinzând șura lui Petru Costea primarul comunei Glod, arzând până'n temelii, șura, un stogar, o mașină de imblătit, o vânturătoare și 2 porci. Peste alte trei minute, altă detunătură fioroză și alt sul de foc s'a asorbit asupra curei locuitorului Trif Nicolae care a ars iar până'n temelii fiind toate din lemn. Cu greu au putut scoate vitelii cari răgneau înspăimântător din mijlocul flăcărilor.

Dar cea mai mare nenorocire a fost asupra familiei lui Adam Damian. Acesta era la lucru pe afară cu copilașul său Remus de 5 ani. Când a venit furtuna cea mare au intrat în casă în timp ce femeia Saveta era la târg la Zlata. Trăznetul i-a surprins mănecând la masă, tata în picioare în fața mesei, iar copilul pe laviță deasupra mesei cu blidul înaintea mâncând lapte cu pâine. Când au alergat vecinii, casa și tot ce era în ea, în pod și pe sub părți era o flăcără uriașă. Cu mare greu au putut fi scoși afară morții Adam și fiul său Remus ars de jumătate, apoi două covoare și 2 perini, încolo nimic!

Duminescă 19 d. m. când i-a înmormântat, mulțime multă din toate satele din jur au mers la Glod. Pogubele au fost prețuite de autorități așa:

Văd. Saveta Damian: 30.000 Lei; Petru Costea: 25.000 Lei; Nic. Trif: 10.000,

Ce este neînțeleș e faptul, că la Adam Damian a ars el și casa, iar șura la 6 m. depărtare de casă n'a ars. Vasa în grajd a omorât-o și cănele dela gura șurii nul Asemeni și la Nic. Trif, șura a ars, dar casa și pomii din jur pe lângă care se împleteau parțile fosului, aiei nu s'au părțit!

* * *

Niei n'a pierit din mintea oamenilor nenorocirile cu trăsnetele și cenușa nu s'au spulberat de tot din vetrele sălaşurilor, ba pară mieși tăieunii din bărne nu s'au stins, când alte nenorociri trimite Dumnezeu peste satul Glod.

Vineri în 24 Aprilie locuitorul Augustin Bosa s'a dus în pădure în hotar după lemn. La relatoarea, pe o coasă a alergat din jos de easă și țină de el să nu se răstoarne, dar lemnul s'au rostogolit peste el rupându-i spinarea și acolo sub zarul de lemn a murit în timp de 5 minute. Il jalește femeia văduvă bolnăvicioasă și săracă, cu 2 orfani.

Dela românii secuizați

Avem mulți frați români care nu mai cunosc limba, au fost desnaționalizați în timpul stăpânirii maghiare și acum numai pe unguște mai știu spune că's români.

Biserica și statul se trudesc să readucă în sânul neamului pe acești frați. Li-se trimit preoți și învățători, li-se ridică biserici sau se repară cele vechi, li-se zidesc școli.

Preoții și învățătorii fac acolo și misionarism creștin și românism. Asociațiile culturale încă își dau tributul lor pentru renașterea fraților secuizați. Astfel în ziua de 26

Aprilie, în cadrele „Astrel”, s'a făcut în comuna Crăclunel (j. Odorheiu) o mare producție culturală. S'au declamat poezii patriotice, s'a jucat frumoasa piesă vitească „Pe aici nu se trece”, cu mult simț patriotic. În loc de puncte au fost cântările bisericesti pe care le-au fost uitat sub vechea Ungarie; era de-a dreptul mișcător să-i ascuți și să-i vezi: Români ce nu știu românește. S'au jucat jocuri naționale: sârba și călușerul, cari au plăcut mult celor cari le-au văzut. (c.)

Din Aghireș-Cluj

Sărbătorirea zilei de 10 Mai s'a făcut în acest an, în regiunea minieră „Șorocani”, cu multă însuflețire, datorită zelului și străduințelor vrednice de toată lauda și recunoștință, a Cereului Cultural „Mineral” din Tisucolonie. Conducerea „Mineralului” a organizat în pădurea Ruginosa, la vestitul izvor cu apă minerală, o mare serbare culturală-artistică. Înainte de amiază la ora 11 s'a servit un Te Deum, iar d. a. a avut loc serbarea cu un program excepțional de bogat și variat, compus din coruri, fanfară, dansuri naționale, secete, recitări, exerciții de gimnastică și piesa populară „Leac pentru mieri” de A. Melin. Serbarea s'a deschis la ora 3 d. a. cu Imnul Regal, executat de corul Cereului, dirijat de d. Iuv. dir. Aug. Dordai. Cuvântarea festivă despre însemnătatea zilei de ZECE MAI a fost rostită de d. Dr. Tr. Denghel, primpretor în Aghireș. Programul s'a desfășurat în cele mai bune condiții, fiind urmărit cu viu interes din partea marelui mulțimi de săteni, cari mănăți de noul surent al românismului renăscut pe aceste meleaguri, s'au adunat, cu mie cu mare — în frunte cu primarul și consilierii comunali — din toate satele învecinate, ea să trăiască câteva ceasuri de înălțare sufletească. Și într'adevăr bucuria le-a fost aleasă și eurată, precum au dovedit-o aceasta mai ales bătrânii, cari cu glasuri vibrante de emoție, dădeau mulțumită lui Dumnezeu, căci au ajuns să trăiască aceste elipe înălțătoare, oameni liberi în Tară românească liberă și pe veci întregită.

La sfârșitul programului dl. Ing. Ioan Fotiadă, președintele Cereului Cult. „Mineral” a rostit un sălduros cuvânt de încheiere, mulțumind asistenței pentru interesul arătat față de această operă de culturalizare și naționalizare, întreprinsă de societate în fruntea căruia se află dsa. A promis locuitorilor din Ruginosa, că până la anul ce vine, va construi o fântână de beton pentru a scoti izvorul de apă tămăduitoare, în jurul căruia ne-am adunat. De încheiere toată asistența a cântat „Deșteaptă-te Române”, după care s'a întins hora mare. Era un tablou din cele mai înscântătoare, să vezi înșiruirea costumelor pitorești, pe cari le îmbracă acum tineretul cu atâta mândrie. Umbrele sării acestei splendide zile de Mai, ne-au găsit petrecând în plină voie, la adăpostul crengilor de fag.

* * *

La Aghireș, serbarea zilei de 10 Mai s'a făcut în cadrele organizațiilor „Șoimii-Carpaților” și „Străjerilor”. După slujba divină s'a dat o serbare la școală în programul căreia au fost cuprinse mai multe recitări și cântări bine executate, de corul Șoimilor și al școlarilor-străjeri. Dl. Inv. dir. V. Călugăru, a vorbit despre însemnătatea zilei. Seara s'a organizat o manifestare dealungul ulițelor comunei, de către Șoimi și Străjeri, în frunte cu un taraf de lăutari. Premilitarii subsentrelor Aghireș și Tisucolonie, au defilat, sub comanda dlor sublocot. I. Vlad și Gh. Patra, la parada militară din Cluj.

Correspondent

Din Jimbolia

Joi, la 7 Mai a. e., a plecat din Jimbolia pelerinajul român la Roma. Cu acest prilej p. Gheorghe Medoia din Comloș în înțelegere cu credincioșii săi a aflat de bine ca aici la frontiera de vest a țării să le facă o primărie sărbătorească.

Peronul gării era populat de credincioșii, cari au venit să dea elaste celor cari plecau să se roage la locurile sfinte din Itali. Era de față corul român unit din Comloșul Mănăstean, sub conducerea harnicului director școlar Beza Valeriu și alți mulți credincioși din Comloș și Jimbolia, dintre cari amintesc pe Dnii Dr Iosif Cătană, episcopul bisericii, Dr Ioan Pasen notar public, Dr Romul Moldovan, Dr Dionisie Moldovan, Dr Datea, Dr Iuliu Pop Moldovan cu Doamna, Dl dir. școlar Căprița cu Doamna, Dl judecător Silviu Pasen, etc.

La oprirea trenului-simplon, corul a cântat: „Hristos a înviat...”, apoi p. protopop Medoia, în numele tuturor credincioșilor salută pe pelerini, spunând: „... ne este sumpă și sfântă Roma, pentru că acolo se află stănea pe care Hristos a zidit biserica Sa, acolo se află acel Cap al creștinătății, care ne cărmuiește și de acolo propovăduiește învățătura lui Hristos tuturor”. Rogă pe Bunul Dumnezeu să ocrotească sub scutul Său pe pelerini în tot deursul călătoriei pe care o fac și să-i readucă înapoi sănătoși acasă.

Răspunde p. canonic dela Oradea Dr Tăutu, conducătorul pelerinajului, care vorbește foarte însuflețit, arătând, dragostea și căruțea pe care o are Părintele Papa față de noi românii; promite, că se vor ruga în mormântul sf. Petru și pentru noi cei rămași acasă. Corul cântă „Mulți ani trăiască...”, iar pelerinii, între cari erau și p. prepozit Breban dela Baia Mare, p. canonic Georgescu dela Oradea, Dl general Dănilă Papp, etc. se ureă în vagonete rezervate. Corul comloșenilor a mai cântat cu multă însuflețire, mai multe cântări naționale, astfel: „Căle române...”, „Marșul încoronării”, „Ești regină...”, apoi trenul se pune în mișcare și în cântecele frumoase ale bravilor comloșeni părăsește Țara, ducând cu dăru și inimile noastre.

(c.)

Din Bouțarul de jos

Pentru sărbătoarea mare a Paștilor din anul acesta membrele Reuniunii Mariene din Ios, în apelul precedentei dnei Minerva Oltean învățătoare au făcut o faptă cu adevărat creștinească față de cei mai săraci copii și oameni din sat. — S'au colectat rufe și bani din cari s'au cumpărat tot rufe și încălțăminte, împărțindu-se apoi săracilor în Dumineca Florilor.

Iată numele aselor bune creștine care au donat în acest scop: Minerva Oltean, Scumpina Anghel, Roxanda Buciuman, Marta Toltic, Susana Mălăiesc, Veronica Roza, Eva Obrejan, Brendașua Măciovan, Saveta Silveșan, Sofia Udroni, Sofia Anghel, Maria Obrejan, Lidia Varan, Lena Tămășilă, Soframia Varan, Aurelia Tuțean, Marița Mociovan, Floare Silveșan, Eva Silveșan, Trandafira Iovănescu, Maria Raca, Lena Tămășilă, Victoria Găină, Colina Silveșan, Saveta Simulesc și Ana H. r.

Cei cari au primit rufe sunt: Crăciun Obrejan, Saugh-reag Raca, Rusalina Simulesc, Lucian Obrejan, Maria Obrejan, Floare Silveșan, Viorel Boldea, Finista Obrejan, Netu Raca, Trandafira Martinesc, Rusalina Boran, Moise Varan, Cornel Iovănescu, Maria Silveșan, Paun Bogdan, Maria Opreș, Cornelia Tămășilă, Traian Boran, Mihai Obrejan, și Cornelia Petru.

Cu aceasta ocazie preotul local Ioan

Otean mulțumește acelor cari au făcut această creștinească faptă, îndemnând membrele Reuniunii să lucreze mai departe cu răvnă și zel, iar pe aceia cari s'au împărțit de daruri îi îndeamnă să se roage bunului Dumnezeu pentru aceia din al căror bun au primit.

Prezidenta Reuniunii mulțumește tuturor aselor cari au ascultat spelele făcute pentru ajutorarea săracilor, mulțumind Bunului Dumnezeu că a ajutat să se poată împlini acest gând izvorit din dragoste creștinească față de cei lipsiți.

După terminarea împărțirilor, membrele „Reuniunii Sf. Maria” și alți mulți creștini cari au fost de față sau dus în casele lor cu măgăiere sfântă în suflet să au putut ajuta din puținul lor pe cei săraci, bușurându-se împreună cu aceia cari au primit darurile, pe a căror față se estia bucuria de care erau surprinși.

Unul din cei de față

Pe drumul aerului

Poate ați auzit de numele acesta: Smaranda Brăescu. Am scris mereu gazetele de această româncă îndrăzneată, soră cu înălțimile văzduhului, pe sărările căreia îi place mai mult decât pe pământ.

Această româncă e cunoscută în toate țările ca o nelăcătută și îndrăzneată paravotistă și aviatore. Are aeroplanul ei, pasărea și dragă, pe aripile căreia pornește în călătorii pe cari nu le intrerupe decât atunci când nu mai are bani.

Ultimul zbor l-a făcut la Roma, acum de curând. Iată cum descrie ea, spicuită dintr'o scrisoare, călătoria pe căile văzduhului până în cetatea cea veche.

Când a ieșit din țară, pe la Turan-Sevesin de abia mai vedea pământul din pricina norilor. A trebuit să urce mai sus, peste ei ca să scape de prea multă apă. S'a urcat la 4 km. dela pământ, de unde norii se văd ca o întindere de apă.

După patru ore de zbor a început să bată vântul cumplit de tot. Aeroplanul Smarandei Brăescu a ajuns ca o jucărie purtată pe apă. Cu greu a putut urca mai sus, lăsând astfel sub pasărea sbrătoare vânturile cumplite.

După cinci ore de călătorie, scrie Smaranda Brăescu, a sărit, printr'o spărtură a norilor, apă. Semn că era deasupra Mării Mediterane. În curând a ajuns deasupra usatului unde a și soberit, în orașul Rimini. Comandantul aerodromului, ospitalul Pacini, i-a ieșit întru întâmpinare, arătându-i: „Bun venit, pasăre din cer soborită”.

După o noapte petrecută la Rimini, și-a luat mai departe zborul spre Roma. Când peste câmpia Litorniei a zărit cetatea cea veche, — scrie Smaranda Brăescu, — au picădit-o lacrimile de bucurie.

Din Vurpăr

Reuniunea femeilor române unite, „Sf. Maria” din parohia Vurpăr, de sub conducerea înțeleaptă și destoinică a părintelui protopop Prea On. Toma Oprean, în ziua de 3 Mai, 1936, orele 7 seara, a aranjat o atrăgătoare serbare, ce și-a desfășurat programul în localul „Casei Culturale” din aceea parohie.

Serbara începe cu primul punct de cor: „Hristos a înviat” executat peste așteptări, de corul Reuniunii. — A urmat piesa „Lege pentru femei”, de Al. Lupeanu-Melin care s'a sfârșit în aplauzele tuturor. Un punct de cor, căreia apoi i-a urmat piesa „Cărlig vine pe suru” de același autor predată foarte reușit din partea membrilor Reuniunii.

Se sfârșește programul serbării cu cântecul de încheiere a p. prot. Toma Oprean, care prin vorbele-i totdeauna calde și pălăvesc, mulțumește On. Opreșii și localnicilor pentru participare, notând în relief, că vântul serbat este destinat pentru înfrumusețarea bisericii, care alte venituri laterale nu are.

Către cetitori. Cu luna ce vine se încheie prima jumătate a anului. Cu toate acestea registrele ne arată că foarte puțini dintre cetitori și-au făcut datoria, plătită, așa precum se cuvine, abonamentului pe înainte. Ba sunt încă și de aceia cari au rămas în rezistență cu abonamentul anului sau anilor trecuți, cu toate că gazeta le intră în casă, — după cum spun foarte mulți — „ca o lumină”, săptămână de săptămână. Adresăm celor ce și-au făcut datoria și au plătit abonamentul, pe înainte precum se cuvine, un vrednicul cuvânt de laudă. Iar celor ce nu sunt în regulă cu abonamentul, cu toate că se folosesc de gazeta, le amintim creștinească datoria de a plăti ce au de plătit, căci „vrednic este lucrătorul de plata sa”.

Noua conducere a Blajului în urma noii legi administrative, comisia interimară de până acum a Blajului a fost dizolvată. Din noua comisie fac parte următorii: Grigorie Pădureanu președinte; Dr. Gheorghe Sărădău vicepreședinte; membrii: Celestin Cherebăș, Zaharie Macaveiu, Nicolae Baciu, Ștefan Nyergeș și Ionel Băcilă. Instalarea s'a făcut în 12 l. c. de către d. subprefect Dr. Traian Măgea.

Întâlnire colegială. În ziua de 10 Mai s'au întâlnit la Blaj absolvenții de acum 10 ani ai Școlii Normale de băieți de aici. Au vizitat cu acest prilej școala unde au urmat cursurile, școala cea nouă, zidită după plecarea lor și climatul unde și dorm somnul de veți câțiva dintre foștii profesori. Au luat parte la sf. slăjbă slujită în catedrala din piață, la masa, unde s'au schimbat multe amintiri din vechia de școlari, au luat-o împreună la restaurantul „Central”.

10 Mai în Eilseri. S'a sărbătorit cu fastul cuvenit. Dimineața la ora 10 s'a oficiat Te-Deum la care au participat autoritățile civile și militare și un public numeros fără deosebire de confesiune. Au făcut bună impresie costumele românești. Preotul local a arătat însemnătatea zilei, insistând asupra bunel înțelegeri între națiunile conlocuitoare și a dragostei ce-i datorăm țării astăzi — și pe veac — liberă. După masă s'a desfășurat în fața'n câmp serbara cu program de cântece patriotice și populare românești. Inv. Roibă a conferențiat despre „Independența țării românești” — aplaudat călduros de public. Inv. Ion Florea a condus câteva dansuri românești cari au stârnit admirația tuturor. După program s'a continuat hora țărănească a tinerețului, iar seara — petrecerea s'a continuat în casa sătească cu dans până în zori.

Expoziția din București. Duminecă, în 10 Mai, s'a deschis la București expoziția de care aminteam într'un număr trecut al ga-

zetei. E reprezentat acolo un sat model, așa cum ar fi bine să fie toate satele noastre. A fost de față la deschidere însuși M. Sa Regele Carol II. În prima zi, expoziția a fost vizitată de peste 40 de mii de oameni. Mulți dintre ei au sosit din provincie, mai ales datorită faptului că s'au făcut reduceri pe c. f. r. Tot timpul cât va fi în expoziția se va călători la București cu 50 % reducere. Iar de vinerea până luna, se va călători cu 75 %, reducere.

O adunare urlașă în Roma. În ziua de 7 Mai, s'au adunat într-o piață din Roma o sută cincizeci de mii de italice, pentru a evaționa pe Mussolini pentru biruința din Abisinia. Se vedeau grupuri de fetițe în plețate albe, tinere fete în uniforme albastre, și cu cravate în culorile orașului Roma, mame aducându-și copiii în brațe. Mussolini a ieșit în balconul castelului și a vorbit călduros celor o sută cincizeci de mii de italice.

O mamă criminală. O știre îngrozitoare a sosit din Independența Suedie. O mamă și-a omorât, cu mâna ei, cei trei copii, după care și-a pus și ea capăt zilelor. După cum apare din știre, mama era o necredincioasă. Din tinerețe s'a obișnuit să nu mai dea pe la biserică și să se îndepărteze cât mai mult de cele sfinte. Această vicia nu i-a adus nici o mulțumire și nu i-a arătat nici un rost în viață. Într-una din zilele săptămânii trecute, cu mințile răvășite de vicia dășă, a pus un dureros sfârșit pieșii și familiei sale.

Omorit de elicea aeroplanului. În ziua de 3 Mai, un aeropian sta gata de sbor în apropierea Constanței. Când a primit ordin să plece, motorul a intrat în funcțiune iar elicea a început să se învârtă. Un soldat, numit Oiteanu Soare, se afla tocmai atunci în apropierea aeroplanului cu toate că acest lucru e oprit. Elicea, care se învârttea camplit de tot, l-a levit drept în mijlocul capului pe care l-a spintecat în două pătrunzând până în coșul pieptului. Soldatul era dintr-o comunitate apropiată. I-s'a făcut o înmormântare frumoasă, de față fiind camarazi de-al săi. Mai multe aeroplane au sborat în ziua înmormântării deasupra comunei și a cimitirului.

Negusul a fost otrăvit cu gaze. Împăratul Abisintei a ajuns la Ierusalim. Acolo a stat de vorbă cu mai mulți gazetari cărora le-a spus că în timpul unei lupte cu italienii a fost otrăvit de gaze aruncate din aeroplane fasciste. A scăpat cu greu cu viață și suferă încă și astăzi depe urma otrăvirii. Acest lucru nu s'a știut până acum. Tot atunci a spus că mulți soldați abisinteni au murit otrăviți cu gaze, căci ei nu erau pregătiți împotriva celei mai noi arme, care sunt gazele.

Călduri mari în America. Vine știre din țara de peste mare că băntue în partea de răsărit a țării o căldură cumplită. Măsurătorile arată 35 de grade celsius, cum pe la noi nu se pomenește decât rar de tot, în vremuri de secetă. De altfel și pe la noi se simte lipsă de ploaie. Zilele sunt mereu senine și călduroase încât se pare că suntem la început de secetă.

Și-a dat foc casei. Multe minunății mai sunt în lumea asta, multe isprăvi și multe firi ciudate. Așa într-una din zilele trecute femeia Salvina Zaharie din comuna Băcăia j. Hunedoara, pe când soțul ei era plecat de-acasă la Geoagiu de jos, a scos tot din casă, haluc, mobilă, bucate apoi a dus un braț de paie în casă și le-a dat foc. Toți locuitorii au alergat să stângă focul cu un ceas mai de vreme, până nu se întinde prăpădal peste să-

tulejul acesta mic și îngrădît. Femeia voia să scape de casa veche cu paie și să facă bărbatul alta nouă cu țigle și apoi s'o întăruleze pe ea. Dar socoata de acasă nu se potrivește cu cea din târg, căci în loc de casă cu țigle și întărită pe ea, s'a ales cu pagube, rușine și cu o drăgașă de bătăie de n'o mită câte zile are!

Nu fii lacom. Tânărul Vasile Savin din Ovești împreună cu mai mulți consăteni lucra la un grajd. După câteva ore de lucru, tânărul Savin s'a furișat în pivniță care din pricina lucrărilor era descuiată. În pivniță era un bacin cu vin. Tânărul s'a aplecat să bea. Din pricina gazelor care ieșeau din bacin, tânărul și-a pierdut conștiința și a căzut în bacinul plin cu vin. A fost descoperit numai după două zile, de către tovarășii săi, cu trupul plin de beaură, înecat cine știe după ce chinuri greznilce. A plătit tânărul acela tare scump lacomia vinului.

Unde duce beția. Duminica trecută, seara, a plecat din stația Cogealac (Dobrogea) un tren personal. Locomotiva era condusă de un mecanic și de un fochist. Înainte de plecarea trenului, mecanicul s'a cinstit peste măsură și s'a îmbătat rău de tot. În mersul trenului, nu se știe din ce pricină, mecanicul a aruncat jos pe fochist care a fost găsit în nesimțire de trecători. Mecanicul a fost arestat în gara Babadag și se poate că va fi dat afară din slujbă pentru încercare de omor. Va rămânea astfel pe drumuri, el și întreaga familie, pentru că nu și-a stăpânit din vreme patima stricătoare a beției.

A căzut din avion. Un profesor francez călătorea săptămâna trecută cu aeroplanul, împreună cu o tânără artistă. La o înălțime destul de mare, artista s'a deslegat ca să privească jos, curiosă să vadă pământul dela înălțime. Curiozitatea aceasta i-a fost spre nenorocire căci artista a amețit și a căzut la pământ. Trupul ei a fost făcut bucăți.

Un oaspe strălucit ne-a vizitat. Săptămâna trecută a sosit în București mareșalul francez Franchet d'Esperey, un soldat viteaz a cărui faimă e răspândită în toate țările. În timpul marșului războiului a fost comandantul primului corp de armată al Franței. Spre sfârșitul războiului i-s'a dat comanda armatelor din răsărit, și atunci soldații comandați de el au atins Dunărea. Tocmai atunci armatele austro-maghiaro-germane se retrăgeau de pe frontul român. Soldații generalului d'Esperey l-au silit să se retragă mai repede înlesnind astfel refacerea armatelor române care a trecut apoi munții să ocupe Transilvania. Mareșalul d'Esperey a luat parte la serbările de 10 Mai, și cu acest prilej a lădat armata română. El a rămas încântat de tot ce a văzut în țara noastră tânără, întregită de abia de 17 ani.

S'au ciocnit trei aeroplane. Duminica trecută au fost mari întreceri de sbor cu aeroplanele în Polonia. În timpul sberului s'au ciocnit paternic trei aeroplane. Două din ele s'au prăbușit imediat la pământ, toți conducătorii murind pe loc. Unul dintre conducători a sărit cu parașuta, dar din cauza prea micel apropieri de pământ nu s'a deschis. Trupul lui s'a făcut una cu pământul. Al treilea aeroplan a reușit să coboare cu bine la pământ cu toate că-a suferit mari stricăcluni. O astfel de nenorocire, ca să se ciocnească deodată trei aeroplane, nu s'a mai pomenit.

Neghina

În Sfânta Scriptură, într-una din pildele Domnului Hristos, împărăția cerurilor se aseamănă cu omul care a semănat semință bună în țarina sa. Peste noapte însă dușmanii lui au venit și au semănat neghină prin grâu. Neghina a crescut mare și servitorii au voit s'o smulgă. Stăpânul însă le-a zis: „Lăsați-o să crească până la seceră și atunci secerătorii vor strânge întâi neghina și o vor arde, iar grâul îl vor strânge în jitnițele mele”.

În pilda aceasta neghina e socotită ca tipul omului rău și păcătos, care strică și pe cel bun. E socotită ca buruiana cea mai rea care strică și grâul cel mai ales.

Și într'adevăr mai rar o buruiană așa de rea ca și Neghina. Se găsește prin holdele cele mai frumoase, unde a ajuns, fie odată cu semința de grâu, fie împrăștiată în alt chip, de mai înainte.

E o buruiană ierboasă cu peri lungi și mătăsoși. Cotorul e drept și cren-gurit la vârf. Frunzele sunt în formă de lance și ascuțite la vârf, iar florile sunt roșii-purpurii, mai rar albe vârgate. Fructul e o outiuță cu multe semințe negre.

Semințele de neghină cuprind o materie otrăvicioasă, numită *saponină*. Pâinea făcută din făină de grâu care cuprinde semințe de neghină, e negricioasă și are un gust foarte neplăcut. Din cauza aceasta, grâul cu neghină nu e căutat de cumpărători.

Afară de aceea, neghina strică și animalelor. Găinile cari mănâncă neghină nu ouă. Vacilor, cari au mâncat neghină, le scade laptele. Porcii încă se îmbolnăvesc de neghină, asemenea și oile și caii.

Semnele îmbolnăvirii și otrăvirii cu neghină sunt: Porcii varsă, boii și oile răsuflă greu, inima le bate tare și au diaree. Caii sunt neliniștiți; casele într-una și au colici.

Animalele otrăvite cu neghină, trebuie luate numai decât. Pentru aceasta li-se dă curățitoare și anume sare amară topită în apă. Calului și bouului i-se dă 500 grame sare amară topită într'un litru de apă; oaiei i-se dă 50 grame sare amară, topită într'o jumătate litru de apă. În loc de sare amară li-se poate da și oleu de dovleac, ori de floarea soarelui și anume calului și bouului până la o jumătate de litru de oleu iar oaiei 150 grame de oleu.

Din cauza acestor otrăviri, cari sunt pricinuite de neghină, precum și din cauza gustului rău și neplăcut pe care îl are pâinea pregătită din făină cu neghină, trebuie ca aceasta buruiană să se îndepărteze negreșit de prin holde. Când se plivesc holdele să se smulgă de bună seamă și neghină. Să nu se

lase până la coacere, căci să scutură semința pe pământ și din nou va răsați, așa că holda cea mai curată se va împetrișă cu neghină. Pe vremea înfloririi, se poate cunoaște mai bine și se poate culege, curățind holda de aceeașă buruiănă rea și otrăvicioasă. Altfel grăul se strică, îi scade prețul și nu-l mai cumpără nimeni.

Ion Popu-Câmpănu

Stârpeala sau lăpădarea vacilor

Când vaca sau orice altă femelă fată înainte de termen, adică înainte de a fi ajuns vițelul la complectă lui dezvoltare, spunem că a avortat sau a lăpădat. Vițelul avortat se naște sau viu sau mort. Când se naște viu, trăiește numai câteva minute și apoi moare.

Avortul se poate produce în toate lunile de gestație. Se înțelege prin gestație timpul dela gonirea vacii și până la fătare, adică cele 9 luni cât vaca poartă vițelul. La vacă avortul se produce mai des între a 6—9 lună; la iapă între 4—7-a lună, iar la scroafă între 10—14-a săptămână.

Avortul este de 2 feluri: *avort ordinar și avort epluotic sau contagios*.

1) *Avortul ordinar* se produce atunci, când vaca este lovită, când bea apă prea rece sau a stat prea mult în frig, când a fost hrănită cu alimente stricate ca: plante mucegăite, plante veninoase, turte stricate etc., apoi când a fost hrănită prea slab, când e pusă la o muncă prea grea și în sfârșit când s'a îmbolnăvit de vre-o boală oarecare, de exemplu: febră altoasă, vărsat, oftică etc.

Avortul ordinar se produce așa de ușor încât vaca nici nu se sinohisește, ca și când nimic nu i-s'ar fi întâmplat, iar proprietarul ei de cele mai multe ori nici nu bagă în seamă acest lucru și se miră când vaca pe care o știa plină, cere din nou taurul. Acest fel de avort nu influențează întru nimic sănătatea vacii și aduce pagubă crescătorului de animale numai prin moartea vițelului.

Avortul contagios în schimb este o boală foarte gravă, care odată ce s'a ivit într-o crescătorie de animale, se întinde la toate vitele și aduce pagube neînchipuit de mari.

Cauza boalei. Avortul contagios sau molipsitor este produs de microbul lui Bang. Acest microb intră în corpul vitelor bortoase pe 3 căi:

a) Pe gură, odată cu alimentele (fân, paie, grăunțe și apă) cari pot fi murdărite și infectate cu acești microbi.

b) Prin țâțe, atunci când vaca doarme pe un așternut plin de microbi, sau când vaca este mulsă de un om care nu s'a spălat pe mâini înainte de mulgere și are mâinile murdare cu microbii avortului.

c) Prin vagină (fătătoare) când vaca se gonește cu un taur, care a fost molipsit mai înainte de o altă vacă bolnavă.

Cum se produce infecția?

Microbul, după ce a intrat în corpul vacii, merge și se așează în mitră (casa fatului) pe care o îmbolnăvește. În a 4-a lună microbii trec în stomacul și ficatul vițelului unde produc îmbolnă-

virea și de cele mai multe ori chiar moartea vițelului, iar vaca avortează. Dacă avortul se produce între a 7—8-a lună, încep să apară cu 3—8 zile înainte de avort semnele prevestitoare ale fătării, adică fătătoarea și ugerul se umflă, șoldurile se lasă în jos, iar din fătătoare se scurge un lichid gălbui-roșietic.

Vacile cari prezintă aceste semne avortează ușor. Vițelul este mort, acoperit cu o materie gălbue-cenușie și lichidul din casa fatului este tulbure.

Se întâmplă în unele cazuri că vițelul iese viu, în schimb el este pipernicit, bolnav, geme și plânge, dacă nu moare în primele ceasuri, poate trăi 3—4 zile; după aceea totuși moare, de diaree.

La vaci de cele mai multe ori se întâmplă că soartea (casa vițelului) nu iese odată cu vițelul, ci rămâne înăuntru. Dacă casa vițelului n'a ieșit până cel mai târziu după 12 ore dela avort, să chemăm medicul veterinar s'o scoată, căci altfel vaca se îmbolnăvește și poate muri.

De obicei se observă că o vacă într'un grajd avortează fără nici o cauză. După câteva zile avortează alta și apoi alta, până vedem că toate vacile din grajd avortează. Dacă vaca a avortat în primul an în a 4-a lună, în anul viitor va lăpăda în a 6-a lună, în al treilea an în luna a 8-a, și numai în al patrulea avortul se transformă într-o fătare normală. Prin urmare avortul, care s'a izbărit într-o turmă de vite, aduce pagube nenumărate în fiecare an.

Măsurile de preîntâmpinare a boalei. Fiindcă avortul este o boală gravă, greu de vindecat, se cuvine să urmăm cu strictețe măsurile prevăzute în legea de poliție sanitară veterinară.

1. Nu vom introduce într-o crescătorie de animale sau grajd, nici o vacă străină sau cumpărată, până ce nu ne-am convins că este sănătoasă sau nu. Vacile cari au avortat nu vor fi vândute, căci o vacă de obicei după ce a avortat de 2 ori își poate duce sarcina la termen și să fete normal, iar pe de altă parte vaca vândută molipsește și vitele cumpărătorului.

2. Animalele cari au avortat se vor izola de cele sănătoase și se vor duce în grajdul boilor. Așternutul și nutrețul care s'a molipsit dela o vacă bolnavă, se va arde, iar grajdul se va curăți cu apă de var. Vițelul avortat și soartea se va arde.

3. Fătătoarea vacii care a avortat, se va spăla în fiecare zi, cu 20 litri de apă fiartă în care s'a pus tinctură de iod, 1 gram la 2 litri de apă, sau permanganat de potasiu 1 gram la 4 litri de apă. Această vacă nu va fi dată la taur decât după 3 luni și jumătate dela data când a avortat. Înainte și după gonire organul taurului va fi spălat cu o soluție de creolina 5 %.

4. Ingrijitorul vacilor cari au avortat, nu va intra sub nici un motiv în grajdul vacilor sănatoase, nici nu va merge în șura unde se păstrează fânul, pentru a nu împăștia microbii boalei, prin haina sau talpa încălțămintelor lui. Ar fi bine să aibă un halat curat pe care să-l îmbrace totdeauna când

intră la vacile bolnave. Laptele dela vacile care au avortat trebuie bine fiert, căci dacă e băut crud, produce la oameni boala numită febră ondulată.

Tratamentul se reduce mai mult la măsurile de igienă și la spălarea vaginului și mitrei cu medicamentele amintite. În grajdurile molipsite se recomandă vaccinarea vitelor cu vaccin de grajd, adică cu vaccinul obținut dela aceleași vite. Vaccinarea junincilor și a vacilor pline în prima lună se va face cu microbi vii, iar a celor cari se găsesc în gestație în a 2—3-a lună, se face cu microbi morți. Vacile se pot da la taur după 8 săptămâni dela injecție iar junincile după 12 săptămâni. Vacile cari au avortat de mai multe ori vor vinde la măcelărie.

Dr. Ioan Saiceanu
medic veterinar

Congurs

Postul de cantor din Turda Neagră se dă în concurs pe ziua de 1 Iunie 1933. Informații la oficiul protopopesc gr. cat. Turda, strada Deroabanților Nr. 1.

(405) 1—1

CURATORATUL

Preot văduv

caută economie

Adresa la ziar.

(406) 1—1

ICONOSTASE,

pictura murală, artistică
execută pictorul

ANTONIU W. ZEILER

Atelier fondat în anul 1903 în Blaj

Cea mai nouă carte
de teatru sătesc

LEAC PENTRU MUERII

comedie în 2 acte

localizare de

—+ A. MELIN +—

Piesă foarte potrivită a
se juca prin sate, plină
de haz și de învățăminte!

Prețul 8 Lei

Se cumpără la Librăria Seminarului din Blaj. Prin postă se trimite 8 Lei prețul cărții și 2 Lei pentru porto.

Cețiți și răspândiți

„UNIREA POPORULUI”